

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

יוצא לאור על-ידי
צעירי אגודת חב"ד – המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב

יש חדש

קמחא דתשרי

הכול מכירים את מנהג 'קמחא דפסחא', שמטרתו לסייע לנזקקים לקראת חג הפסח, אולם גם חגי תשרי המתקרבים מחייבים הושטת יד עוזרת למשפחות הנוקות. בתי חב"ד ברחבי הארץ פתחו בהיערכות מיוחדת לחלוקת מצרכי מזון למשפחות האלה, כדי לאפשר להן לחגוג את חודש החגים. לנוכח המצוקה הגוברת חשוב לתרום בעין יפה.

ח"י באלול

בשבת הבאה יחול ח"י באלול, יום-הולדתם של הבעש"ט (בשנת נח"ת) ושל רבנו הזקן, בעל התניא והשולחן-ערוך (בשנת קה"ת). לרגל יום זה יהיו בקהילות חב"ד ובבתי חב"ד ברחבי הארץ התועודויות חסידיות.

סמינר ראש השנה

ארגון התקשרות חווייה יהודית עורך סמינר מיוחד בראש השנה. הסמינר יהיה במלון הבוטק 'הבית הספרדי' בעיר העתיקה בירושלים, בימים כ"ט באלול - ג' בתשרי (27.9-24). שיעורים, תפילות וסעודות חג ושבת חגיגות. טל' 03-9302030.

חדש במוזיקה

חדש במוזיקה החסידית: אין שום ייאוש בעולם כלל של שימי אנגל, ובו 12 שירים. חתן דומה למלך של אלי הרצליך ובו 11 שירים.

זמני השבוע

ירושלים תלאיבי חיפה בארבע אילת ניוירוק

כניסת השבת 6:23 6:38 6:40 6:30 6:38 7:05

צאת השבת 7:34 7:36 7:36 7:36 7:32 8:03

פרקי אבות: פרק ב

315 בתי חב"ד
לשירותכם *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר חב"ד 6084000
טל' 072-2770100 • פקס 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

צריך שינוי בחיים

האם אדם בן ארבעים, חמישים או שישים יכול להשתנות? יש לו המעלות שלו והחולשות שלו ולכאורה כזה יישאר עד יומו האחרון



חודש אלול קורא לכל יהודי לעצור ולהתעורר (ציילום: מנדי הכטמן)

חודש אלול קורא לכל יהודי לעצור, להתבונן, לחשוב. החודש הזה כאילו אומר לנו שהחיים אינם העברת דפים בלוח השנה. מעת לעת חייבים לערוך מאזן ולברר אם אכן חיינו מתנהלים בכיוון הנכון ואם אנו משיגים את היעדים שעלינו להשיג.

אלא שהשגרה יש לה תאוצה משלה, והנטייה הטבעית של כולנו היא לעשות היום מה שעשינו אתמול. "כזה אני", אנחנו נוהגים להצטדק, ואפילו תובעים מהסביבה: "קבלו אותי כפי שאני". איננו אוהבים להיענות לקריאה המחייבת טלטלה ושינויים.

כוחות אין-סופיים

חשבו על אדם בן ארבעים, חמישים או שישים. מדי שנה בשנה הוא נדרש לערוך חשבון נפש ולעשות תשובה. לכאורה, מה כבר יכול להשתנות אצלו? הוא כבר אדם מנובש, לא נער צעיר שמשנה כיוון בקלות. יש לו המעלות שלו והחולשות שלו, הדברים שהוא עושה והדברים שאיננו עושה. לכאורה, כזה יישאר עד יומו האחרון.

באה היהדות ואומרת: לא, גם אתה יכול וצריך להשתנות. גם אתה נקרא לעשות תשובה. אפשר וצריך לפתוח דף חדש. גם אם היית 'בסדר', גם אם אתה ירא שמים ועובד ה' - עדיין עליך להשתנות, להתקדם, לתקן ליקויים; לא לדרוך במקום.

התפיסה הזאת נובעת מראייה מעמיקה של נפש האדם. נקודת המוצא של היהדות בעניין זה מבוססת על הכרה באין-סופיותה של הנשמה היהודית. יהודי, בפנימיותו, איננו מוגבל. שום דבר אינו יכול לעמוד בפני רצונו האמיתי. לא השכל, לא הרגש, לא ההרגלים, לא הגיל, לא הסביבה. ברגע שירצה באמת לעשות שינוי במהלכי חייו - לא יהיה כוח שיעצור בעדו.

הקריאה המעוררת בחודש אלול מופנית אל כל יהודי. מי שלא הניח תפילין ולא שמר שבת - שיחיל לקיים זאת מעכשיו. מי ששמר שבת, אך

לא הקפיד על תפילה בציבור ועל קביעות עיתים לתורה - שיתקן את הליקויים האלה. ומי שנזוהר לקיים קלה כחמורה, אך הוא מועד פה ושם בלשון הרע - שיעשה את התשובה שלו ויחולל את המפנה המתחייב אצלו. זה הרעיון הבסיסי של חודש אלול - קריאה לכל יהודי לשנות את דרכיו לטובה.

בלי להדביק תוויות

גם אותו אדם מבוגר ומנובש, אם רק ינצל את הכוחות המורעפים עלינו עכשיו - יוכל לחולל מהפך במסלול חייו. שום דבר אינו בלתי אפשרי. הקב"ה מאפשר הכול, צריך רק לרצות.

הדברים האלה נכונים גם בדרך ההתייחסות ליהודי שני. יש נטייה להדביק תוויות על אנשים, לקבוע מי הטוב ומי הרע, לסמן מי ליבו פתוח ומי ליבו אטום. זו גישה מוטעית מיסודה. חז"ל אמרו שאחד הדברים המכוסים מליבו של אדם הוא - הנעשה בליבו של חברו. היהודי הציני והקשוח, שלכאורה אינו מקשיב כלל לדברי, עשוי להתגלות כמי שהדברים פולחים את כליותיו וליבו.

צריך לפנות איש אל רעהו באהבה ובחיבה, בלי התנשאות, בלי איומים והפחדות. לדבר אל הזולת כחבר, כידיד. וחזקה על דברי אמת, היוצאים מן הלב, שגם ייכנסו אל הלב, ותהיה לכולנו שנה טובה ומתוקה.

לא לערבב את המזלות

והקשור לאדם שבשדהו הצמח צומח. אם זורעים כלאיים, ה'מזלות' מתערבבים. אולם ערבוב זה יכול לקרות רק כאשר מדובר במזלות של אותו אדם, ולא בשני בני-אדם, שלכל אחד ואחד מהם מלאכים אחרים.

לא לחשוש

מן ההבדל בין שמיטה לכלאיים עולה לקח בעבודת האדם: האיסורים הגורפים של שמיטה מלמדים שכאשר אדם עלול לגרום נזק רוחני עליו להימנע מלפגוע גם בשדה חברו, ואין הוא יכול לטעון שהדבר אינו מענייניו.

לעומת זה, ההיתר לזרוע מין אחד בסמוך למין אחר בשדה הזולת מלמד שאל לו לאדם להימנע מ'לזרוע' בשדה חברו, כלומר, להרעיף עליו טוב רוחני, מחשש שמא יתערבבו הכוחות העליונים. להפך, עליו 'לזרוע' ולהרעיף שפע, שכן 'ערבוב' זה יביא ברכה.

(התועודיות תשמ"ו, כרך ג, עמ' 664)

אמרת השבוע

קשוט עצמן

באחד מימי חודש אלול בא אל רבי משה טייטלבוים, בעל 'ישמח משה', רב קהילה שביקש עצה איך יצליח במלאכתו לעורר את בני עדתו לתשובה ולתיקון המעשים ערב הימים הנוראים.

אמר לו הרבי: "בפרשת השבוע נאמר: 'וביערת הרע מקרבך וכל ישראל ישמעו וייראו'. תחילה עליך לבער כל שמץ רע מקרבך, וכאשר אתה עצמך תהיה נקי מכל חטא ועוון יקויים בך 'וכל ישראל ישמעו וייראו' – שומעי לקחך יושפעו מתוכחותיך, יקשיבו לדבריך ויספגו יראת שמים".

פתגם חסידי

"יצר הרע דומה לסוחר: בתחילה הוא נותן ללקוחות לטעום מהסחורה חינם אין-כסף, אבל אחר-כך הוא גובה מהם מחיר מלא" (הבעל-שם-טוב)

צריכה האדמה כולה לשבות, שכן התורה כותבת "ושבתה הארץ", ומכאן שהארץ כולה כלולה באיסור. לעומת זה, בכלאיים לא נכתב "הארץ לא תיזרע כלאיים", ולכן כלאיים אסורים רק ב'שדך'. אלא שהבדל זה עצמו דורש הסבר. מדוע אכן נשתנו הלכות שמיטה מהלכות כלאיים, שאיסור שמיטה הוא איסור גורף ואילו איסור כלאיים מצומצם לשדה הפרטי?

כשהמזלות מתערבבים

ההבדל בין שמיטה לכלאיים נעוץ בטעמים שמאחורי שתי המצוות הללו. אחד הטעמים למצוות שמיטה הוא "כדי שירבה יכול האדמה ותתחזק". לאדמה נחוצה מנוחה של שנה, כדי למנוע ניצול יתר שלה. לכן אין משמעות לזהות בעלי הקרקע.

לעומת זה, לאיסור כלאיים טעם רוחני יותר, כפי שרבנו בחיי מנמק: "מערבב הכוחות העליונים הנותנים... כוח הצמיחה... אין לך כל עשב ועשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה מכה אותו ואומר לו גדל". לכל צמח יש 'מזל' שהוא מלאך, המרעיף את השפע הייחודי לו

איסור כלאיים, המופיע בפרשתנו בציווי "לא תזרע כרמך כלאים", מפורט בהרחבה על-ידי הרמב"ם, המסביר כיצד להימנע מכלאיים, אם על-ידי יצירת 'הרחקה' בין המינים הנזרעים אם בשימוש ב'דבר המבדיל' החוצץ ביניהם.

אחת ההלכות קובעת שפעולות מנע אלה הכרחיות רק כאשר שני המינים נזרעים בשדהו של אותו אדם. "אבל אם הייתה שדהו זרועה חיטים - מותר לחברו לזרוע בצידה שעורים, שנאמר 'שדך לא תזרע כלאיים'". כלומר, איסור כלאיים אינו חל אם שני המינים נזרעים בשדות סמוכים, שכל אחת ואחת מהן בבעלות אחרת.

בין כלאיים לשמיטה

גם באשר לשנת השמיטה התורה נוקטת את המילה 'שדך': "שש שנים תזרע שדך". אלא שבשמיטה אסור לאדם לזרוע לא רק בשדה שלו אלא גם בשדה חברו. מדוע אין לומדים מ'שדך' שזריעה בשדה הזולת מותרת, בדומה לדיני כלאיים?

התשובה הפשוטה היא שבשנת השמיטה

מן המעיין

שעטנז | מאת הרב אליעזר ברוד

טעמי האיסור

"לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו" (דברים כב, י). שני טעמים לאיסור זה: כדי שהקליפה, 'חמור', לא תינק מהקדושה, 'שור'; וכדי שלא לערבב את הגבורות, 'שור', עם החסדים, 'חמור'.

(לקוטי לוי יצחק)

טעמים ושיטות

על-פי דעת הרמב"ם, שהאיסור אינו אלא במין טהור עם טמא, טעם האיסור הוא כדי שהקליפה לא תינק מהקדושה; ואילו לדעת הרא"ש, שהאיסור הוא גם בטהור עם טהור וטמא עם טמא, טעם האיסור הוא כדי שלא לערבב מידות מנוגדות.

(לקוטי שיחות)

מניעת צער

טעם האיסור הוא כי החמור חלש מן השור, ובשעה שהוא נאלץ להלך רתום עם השור, נגרם לו צער רב, שהוא למעלה מכוחותיו.

(אבן-עזרא)

שור לועס

השור הוא מעלה הגירה ולועס כל הזמן, והחמור אינו מעלה גירה. כשהחמור חורש עם השור נדמה לו שהשור אוכל כל הזמן ואילו הוא רעב

ומתענה, ויש בכך משום צער בעלי חיים.

(רבי יוסף קארו)

בגדי כוהנים

"לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו" (דברים כב, יא). טעם איסור לבישת בגדי שעטנז הוא כי בגדי הכוהנים עשויים שעטנז - צמר ופשתים יחדיו. לפיכך נאסר על זר ללבוש שעטנז, שכן אסור לזר ללבוש בגדי כוהנים.

(חזקוני)

מצווה ועברה

"לא תזרע כרמך כלאיים, פן תקדש המלאה הזרע אשר תזרע" (דברים כב, ט). אל תעשה מצוות ועברות יחד, כגון לתת צדקה לחברך ובה בשעה לבייש את חברך או לדבר עליו לשון הרע, או ללמוד תורה ובתוך כך להתגאות בזה. אל תעשה כן, שלא יתגעל הטוב שאתה עושה.

(החיד"א)

שורש הפשתן

"גדילים תעשה לך" (דברים כב, יב). מפרש רש"י: "אף מן הכלאים". שורשו של הפשתן נעלה ביותר, אלא שירד ונפל למטה-מטה. הפשתן שבציצית מסמל את הפשתן כפי שהוא בשורשו, ושם הוא מין במינו עם הצמר. לכן לצורך מצוות ציצית אפשר לערבבם יחד.

(אור התורה)

שלושה תנאים

זו הייתה שעת לילה מאוחרת. הגאון רבי שלמה לוריא, רבה של לובלין, הידוע בכינויו 'המהרש"ל', היה רכון על תלמודו בבית מדרשו. לפתע הגיע לאוזניו קול חרישי. המהרש"ל חדל מלימודו והטה אוזן לעבר מקור הקול.

במהרה קלט שהצליל הערב המתנגן לאוזניו הוא נעימה של לימוד תורה, המגיעה מהקומה שמתחתיו. המהרש"ל נדהם. הלוא בקומת הבניין התחתונה ממוקמת חנותו הקטנה של ר' אברהם קאשי, יהודי פשוט, שקט ומתבודד, שבקושי יודע להתפלל ולקרוא פסוקי תהילים.

ר' אברהם מכר בחנותו כוסמת, ששימשה להכנת דייסת הכוסמת הנפוצה. מכאן בא שמו, 'קאשי', במשמעות של דייסה. כזה היה האיש בעיני כל מכריו – איש פשוט, מוכר כוסמת.

אלא שקולות הלימוד לא פסקו, והמהרש"ל קם ממקומו והתקרב אל החלון. כעת היה ברור לו שזה קולו של ר' אברהם קאשי. האיש הפשוט, שנחשב עם הארץ, מפלפל באחת הסוגיות החמורות בתלמוד, מקשה ומתרץ, מפרץ ומיישב. נראה היה כי כל שבילי התלמוד נהירים לו.

המהרש"ל עמד נפעם. גאון אדיר מסתתר כאן, מתחת לבית המדרש, ואיש לא ידע על כך!

למחרת זימן המהרש"ל את ר' אברהם קאשי. "אבקש להציע לפניך קושיה שהתעוררה לי בלימודי", אמר לו. ארשת תדהמה עלתה על פניו של קאשי. "וכי כבודו מתלוץ עמי? מה לי ולשאלות המתעוררות אצל רבנו הגאון?"

המהרש"ל חיך חיוך יודע סוד, והחל להפציר בקאשי לחדול מלהסתיר את גדולתו ולהאיר את הסוגיה שהתקשה בה. בתחילה עמד האיש בעמדתו ושב וטען שאינו מבין מה המהרש"ל רוצה ממנו, אולם המהרש"ל דרש בתוקף מר' אברהם לחדול מלהעמיד פנים, ובסופו של דבר לא יכול היה ר' אברהם לסרב.

כמי שמשלים עם רוע הגזרה השפיל ר' אברהם את עיניו אל הגמרא, עיין בה כמה רגעים, ואז נשא את מבטו אל המהרש"ל והחל להרצות את דבריו בשטף וברהיטות. פיו הפיק מרגליות ודבריו האירו את הסוגיה באור חדש.

בליבו. אבל הוא הבטיח והתחייב להוסיף ולשמור את הסוד.

זמן רב חלף. המהרש"ל נצר את סודו של ר' אברהם קאשי, ורק מפעם לפעם היו השניים נפגשים ללימוד משותף בסתר. כשקרבו ימיו של המהרש"ל להסתלק מן העולם, הגיח צוואה, שאותה פתחו בני הקהילה רק אחרי פטירתו.

רבה הייתה תדהמתם כאשר גילו כי מורם ורבים ציווה למנות אחריו לרב את ר' אברהם קאשי, מוכר הכוסמת!

ראשי הקהל הנבוכים מיהרו אל האיש, אך זה חיזק את תמימתם כאשר הצהיר קבל עם ועדה שהוא יהודי פשוט ועם הארץ. אלא שבהכירם את רבם הגדול הבינו יהודי לובלין כי יש דברים בגו, ואם המהרש"ל מבקש למנות את האיש לממלא מקומו, נראה שאין הוא יהודי פשוט כל עיקר. הם לחצו על ר' אברהם קאשי והפצירו בו למלא את ציוויו של רבם.

"אני מסכים", אמר לבסוף ר' אברהם קאשי, "אך אני מציב שלושה תנאים שעליכם לקיים, אם רצונכם שאקבל את משרת הרבנות. האחד – שלא אקבל תשלום כלשהו מקופת הקהל, שכן אינני מעוניין להתפרנס אלא מיגיע כפיי. השני – שמקומי בבית הכנסת לא יהיה במזרח, אלא יישאר בירכתי בית הכנסת, במערב. והשלישי – שלא יכנו אותי 'מורה מורנו', אלא 'מורנו' בלבד."

באין ברירה הסכימו ראשי הקהילה לתנאיו של ר' אברהם קאשי, והוא הוכתר לרב הקהילה. ארזא פרץ אורו וגדולתו בתורה נתגלתה לעין כול. ובכל זאת, ביקשו בני הקהילה להתחכם ולכבד את רבם במידת האפשר בלי להפר את תנאי ההכרתה.

ראשי הקהילה החליטו שבכל בוקר יקנה שמש בית הכנסת את כל סחורתו היומית של הרב, כדי שלא יהיה טרוד במכירתה במשך היום. פתרון יצירתי נמצא גם לבעיית מקומו הלא-מכובד במערב בית הכנסת: כל מכובדי הקהילה, שתופסים את מקומותיהם במזרח, עברו לשבת במערב בית הכנסת. גם התואר 'מורנו' נהפך למכובד, לאחר ששאר בני הקהילה הנכבדים נושלו מתואר זה והסתפקו בתואר 'חבר'.

אלא שרבי אברהם קאשי מעולם לא התרגל לכבוד שהונח לו, והוסיף להתנהל בפשטות ובענווה. סמוך לפטירתו ביקש להיקבר סמוך לקבר אביו, שהיה יהודי פשוט ונקבר בשולי בית העלמין, וכמורכב ציווה שלא יקימו אוהל על קברו. ואכן כך נעשה.

בתחוננים וביקש כי איש מלבדו לא ייחשף לו. באין ברירה ניאות המהרש"ל לכבד את רצונו של ר' אברהם ולהסתיר את גדולתו מעין הציבור. בליבו חש החמצה. תורה מפוארת כליכך ראויה לכבוד מלכים. איך ייתכן שגאון כזה יעסוק במכירת כוסמת ויידחק לשולי החברה, חשב

שני תלמידי החכמים נשאו ונתנו בסוגיה זמן רב, ובסופו של פלפול מעמיק ומתלהט שקעה הסערה. הסוגיה המסובכת באה על פתרונה, לשביעות רצונו של המהרש"ל.

אולם ר' אברהם היה מודאג. סודו נתגלה למהרש"ל, והוא פנה אליו

לומדים גאולה

גאולה ברגע

הגאולה עשויה לבוא כהרף עין – בפתאומיות ובבת אחת. אמנם יש סדר של תהליכים וזמנים, אך כל זה אם איננו זכאים לגאולה ניסית ופתאומית. אם עם ישראל מגיע לדרגת "זכו" – באה הגאולה בבת אחת וכלי כל תהליכים ממושכים.

כך הרמב"ם אומר (הלכות תשובה פרק ז, הלכה ה): "הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותו ומיד הן נגאלין" – הדגש הוא על המידות. כלומר, כאשר עם ישראל שב בתשובה הראויה, באה הגאולה מיד ובבת אחת.

מציאות חדשה

למעשה, גם התשובה עצמה מאופיינת במימד המידות והפתאומיות. יש התקדמות שבאה בהדרגה, כשיפור של מצב קודם. זו בנייה של נדבך על גבי נדבך – המבנה של אתמול הוא הבסיס לשיפורים של היום. אך יש התקדמות שבאה בקפיצה, מתוך הריסת המסגרות שבתוכן האדם חי ופעל אתמול. זו איננה התקדמות של שלב אחר שלב, אלא יצירת מבנה חדש, שלא על בסיס מתכונת העבר. זו התשובה.

התשובה, במהותה, אינה בבחינת תוספת קומה על הבניין הקיים, אלא היא היחלוצות והתנערות מתוך דפוסי החיים הקיימים, בשאיפה לסגור חדש לגמרי של חיים רוחניים.

בעל תשובה אינו בונה את חייו החדשים על בסיס העבר. כדי שהתשובה תהיה שלמה ואמיתית, מחובתו להשתחרר מהר ככל האפשר מאורחות החיים ומדפוסי המחשבה השגויים, ולבנות מערכת חיים חדשה לגמרי. אין הוא משפר את האתמול, אלא משתחרר ממנו ועובר לצורה חדשה של התנהגות. הוא רואה דברים אחרת, מתנהג אחרת ונעשה אדם שונה.

זו מהות התשובה – האדם מזנק בבת אחת לתוך מציאות חדשה. לכן ההלכה היא שאדם המקדש אישה עלימנת שהוא צדיק גמור ונמצא רשע גמור, מקודשת מספק – "שמא הרהר תשובה בליבו", שכן ברגע אחד של הרהור תשובה הוא עובר למצב חדש לגמרי.

קפיצה ודילוג

על פי תפיסה זו של התשובה מובנת עמדת תורת החסידות שהתשובה אינה מוגבלת רק למי שחטא ועבר על ציווי התורה. כל יהודי, יהיה מי שיהיה, יכול וצריך לחזור בתשובה, כלומר: להתעלות לגמרי מצורת ההתנהגות והמחשבה של העבר לדרך חדשה לגמרי בעבודת ה'. לא רק להתקדם צעד אחר צעד, אלא לזעזע את כל צורת החיים הנוכחית (אף שהיא טובה וישרה), כדי להגיע לרמה גבוהה לאין ערוך של חיי תורה ומצוות.

התשובה, במשמעות זו, היא הסיבה האמיתית לירידת הנשמה למטה. ההבדל בין נשמה שירדה לעולם הזה לבין אותה נשמה כפי שהייתה למעלה, קודם ירידתה, הוא ההבדל בין 'הליכה' ל'עמידה'. על הנשמה לפני ירידתה נאמר (מלכים א, יז, א): "חי ה' אלוקי ישראל אשר עמדתי לפניו". גם המלאכים נקראים 'עומדים' – "שרפים עומדים ממעל לו" (ישעיה ו, ב). אמנם יש אצלם עליות, ועליות גדולות עד מאוד, אך הכול על אותו בסיס ובאותה מסגרת. אין מעברים לדרך גבוהות לאין ערוך. רק כאשר הנשמה יורדת למטה, היא נעשית בבחינת 'מְהַלֵּךְ' – "ילכו מחיל אל חיל".

ייחודו של האדם הוא ביכולתו לעשות תשובה – לבצע קפיצה ודילוג גבוהים לאין ערוך מהמסגרות שבתוכן חי ופעל עד כה. ככל שמצבו עד עכשיו היה טוב ויפה, יש לו הכוח להתרומם לדרגה עליונה, שלעומתה המצב הקודם היה בבחינת 'נטא' (מלשון חיסרון והחטאה). תשובה זו – קפיצה פתאומית למצב חדש – היא בהישג ידו של כל יהודי ויהודי, והיא מביאה את הגאולה האמיתית והשלמה גם יכן בבת אחת – "מיד הן נגאלין".

ניסים תחת ההריסות

סיפורי ניסים על כך לרב שלי, והוא יעץ לי לכתוב את הסיפורים בספר ואת הרווחים לתרום לארגון 'הצלה'. פניתי אל חברי זאב ברייר, וביום השנה הראשון לאסון הספר יצא לאור."

מיליוני מילים נכתבו על פיגועי הענק במגדלי התאומים בניו יורק לפני שלושים שנים. הפיגועים האלה נחרתו בדברי ימיה של אמריקה ושינו לחלוטין את נוהלי אבטחת התעופה ברחבי העולם.

סיפורים מאומתים

מאות סיפורים הגיעו לשולחנם של השניים. "בסוף פרסמנו 26 סיפורים, שאותם אימתנו בעדויות מכלי ראשון עם בעלי המעשה", מספר בנק. "המכנה המשותף של כל הסיפורים הוא שההצלה באה בזכות שלושת הדברים המלווים אותנו בימים הנוראים: תפילה, תשובה וצדקה."

בשנה שאחרי האסון הופיע הספר 'אפילו ממעמקי חושך', ובו סיפורי ניסים של יהודים שניצלו מקריסת המגדלים. את הספר כתבו הד"ר מורי בנק וזאב ברייר. בנק, יליד יוהנסבורג שבדרום אפריקה, מתגורר כיום בבית וגן בירושלים.

מאבק על השבת

בצעירותו התמחה ברפואת השיניים וזכה להצלחה גדולה. הוצע לו לנהל קולג' ללימודי רפואת שיניים, אבל רגע לפני חתימת החוזה הבחין בסעיף המחייב אותו לעבוד בכל ימות השבוע, ודחה את ההצעה המפתה. אחרי כן החליט לעלות לארץ, ומאז הוא מחלק את זמנו בין עיסוק לפרנסתו ובין פעילות התנדבותית. שעות רבות הוא מקדיש לטיפול התנדבות בשלוש מרפאות חסד לרפואת שיניים בעבור ילדים ממשפחות מצוקה.

בנק מספר על הרקע להוצאת הספר: "בימים שאחרי האסון שמעתי יותר ויותר סיפורי ניסים מדהימים שהתרחשו בתוך התופת הנוראה.

תשובה, תפילה וצדקה

סיפור הצלה בזכות צדקה: "בנו של נשיא 'הצלה', הרשי ג'ייקוב, מיהר לזירת הפיגוע,

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

היתר המכירה לשמיטה

שאלה: מה משמעותו של 'היתר המכירה' בשביעית?

תשובה: 'היתר המכירה' מבוסס על השיטה, שקרקע של גוי פטורה מהשבתה בשביעית. לפיכך יש בעלי שדות המוכרים את אדמתם לגוי למשך שנת השמיטה, ובכך ניתנת להם אפשרות לבצע עבודות מסוימות בשמיטה.

פוסקי ההלכה דנו בכמה וכמה שאלות: האם גידולים בשדה של גוי קדושים בקדושת שביעית? האם מותר למכור קרקע לגוי בארץ ישראל? האם מותר למכור לזמן קצוב? האם יש ממש במכירה? (הלכתית וחוקית). היו שסמכו להקל - כהוראת שעה - מפני שלדעת הרבה פוסקים שביעית בזמן הזה היא מדרבנן.

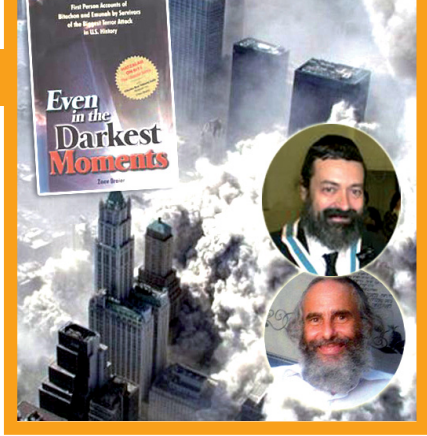
גם המתירים לא התירו לעשות מלאכות דאורייתא (בעיקר: חרישה, שתילה וזריעה וזמירת כרם) אלא

עלידי גוי, ורק מלאכות דרבנן התירו עלידי יהודי. כמובן, ההיתר נתקן בשדות שפרנסת בעליהם תלויה בחקלאות ולא בגינות נוי וכדומה.

חז"ל קראו על שומרי שביעית כהלכתה "גיבורי כוח עושי דברו" (תהילים קג). ואכן, חקלאים רבים שומרי מצוות הוכיחו שאפשר לשמור שמיטה כהלכתה בלי לסמוך על ההיתר. הם עברו לגידולים רבישנתיים או לגידולים בעציצים מנותקים, גיוונו את הענפים ואת העיסוקים, הציבור סייע בידם, ובעיקר ראו את עזרת ה'.

הרבי מליובאוויטש הציע שגם שומרי שמיטה למהדרין, בעלי עצי פרי, ישתתפו במכירת הקרקע, מכיוון שבמקצת המלאכות הנעשות אצלם זקוקים גם לצירוף היתר זה.

מקורות: ראה "לאור ההלכה" עמ' קיב ואילך. 'שביעית במהלך הזמנים', בקובץ 'השמיטה לאור המקורות', עמ' 191. 'לקראת שמיטה ממלכתית' פרק א, ושי"א. אג"ק (הרבי מליובאוויטש) ד, תטו. טורצו. לקוטי שיחות לו, 298.



בנק וברייר על רקע הפיגוע. למעלה: הספר

ונלכד שם בשעה שהמגדל השני קרס. באותו רגע הבטיח אביו לתרום סכום גדול לארגון חסד בארץ. בחסדי ה' הבן ניצל, וכשפגש את אביו אמר: 'אבא, אני חושב שכדאי לתת קצת יותר!...'".

וסיפור שלישי: "את אחד המטוסים ששימשו לחטיפה היה אמור להטיס טייס יהודי. זמן קצר קודם לכן קיבל עליו לשמור שבת, ובעקבות זאת שינה את משמרות העבודה שלו, וכך ניצלו חייו. במהלך שיחתנו אמר לי הטייס: חשבת ששני שומר את השבת, ומתברר שהשבת שמרה עליי".

גילית ספר-תורה ב-3 דקות

אל תתפשר: רק 'עצי חיים' של כליל עם המנגנון החדשני, המאפשר על-ידי גדולי הרבנים ספר-התורה שהקדשתם אירך ימים, והגלילה הקלה והמהירה תשמרו על היריעות.

תצוגה מרהיבה ב'ירושלים אירמולקט' רחוב מאה שערים 21, ירושלים (בקרוב ברשת 'משכן התכלת') טלפון: 052-7637134 | אתר: www.kiiltorah.com

מעוביין לקנות ספרי תורה פסולים

(גם מיועדים לגניזה) וכן כלי כסף, רימונים לס"ת, כתרים, אצבעות, מגילות אסתר פסולות ועוד...

052-9772525

זכרנו להיים

תרומה ל"אפרת" מצילה חיים לדורי דורות

מסקנה האלמא בלגה אלף הבין

www.efrat.org.il 02-5454500

רוצים לדעת מה יהיה?

הספר שמסביר בלשון בהירה את חשיבות האמונה בביאת המשיח, מהי הגאולה, מה יעשה המשיח, כיצד יתגלה, ומה יקרה באחרית הימים

368 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1718-6041020

"אבא, אמא, ספרו לי סיפור"

כך ראשון בסדרה המכנסת את הסיפורים האהובים שפורסמו ב'שיחת השבוע'

63 סיפורים מופלאים על צדיקי ישראל מכל החוגים

עריכה חדשה | עיצוב מרהיב | 320 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1718-6041020

